

SZERKESZTŐI IRODA

3elmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Égész évre 16 frt. v 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Fél évre 3 frt. v. 6 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr vagy 3 k.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Legjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

Telefon-szám: 9.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántári cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A király részvéte.

Magyarország legnagyobb és legdicőbb fiának halála felett jajong már nyolcz nap óta a magyar nemzet.

Kossuth Lajos halála minden nemes érzésű magyar szívből mély sebet vágott. Egy hét óta fekszik élet-telenül a század e dicsőségének, a nemzet e bálványának kihalt teteme a turini remete-lakban, s a gyászbaborult ország felett még egyre élénkebben harsog át a halál harosója s egyre élénkebben érezteti a szívekkel, hogy ki ott hunyta le szeméit a turinban, az nem csak a magyar nemzetnek örök dicsősége, hanem olyan csillag, mely a haza bércein túl is fényt árasztott századára.

A mérhetetlen gyász eme napjaiban némi vigaszt csak az nyújthat a magyarnak, hogy legnagyobb fiának halála felett nemcsak egy nemzet, egy ország, hanem a világ gyászban áll.

Ertjük a világ alatt amaz ember-lakta földrészeket, a melyeknek lakó-megbecsülték Kossuth érdemeit megbecsülték főképp azt az óriási haladást, népszabadság, a civilizáció és a népjogok terén, melyet ez a fílisten egy-naga idézett elő bámulatos tehetsége s merész szellemével.

A civilizált világ — kivéve a kiveendőket — sietett leróni a hálát s kegyelet tartozását ama férfunak, a kinek főszeje van abban, hogy a szabadság-mékkkel épen általa megter-mékenyített társadalom részese lehet a szabadság és civilizáció áldás-sainak.

Jól esik szívünknek, ha látjuk, hogy a büszke Albion, a szabad Amer-ika s a nemes olasz nép vállvetve gyekszik részt venni a magyar nem-zet gyászában, s megosztani vele a sengerfájdalmat, mely a szíveket fogta el. Vigasztalást találhatunk mindama kegyetes tények és részvét nyilat-kozatokban, melyek az idegent ö-zármaznak, mert ebben kifejezésre jutva látjuk azt a becsülést, melylyel a külvilág a magyar nemzetnek e di-csősült jelesre iránt viseltetik.

Ez a meleg rokonszenz ez az őszinte kegyelet ha nem is szünteti a fájdalmainkon, de bizonyos büszkeség-gel gondolhatunk a kegyelet e külső

jeleire, mert azok mély és nemes ér-zésekből nyerik táplálékukat.

Legtöbb vigaszt találhatunk azon-ban egy királyi tényben, a mely épen most oly magas helyről jön, mélyen meghívta szíveinket.

Él egy nemes, lovagias szabadság-szerető és lelkes nemzet ott ama „kék ég” alatt, melyről a költők írnak!

Ez a nemzet örömmel fogadta kebelére a legnagyobb magyart s örömmel és büszkeséggel nyújtott otthont a hontalannak.

Évek hosszn során át egy sze-rény lakásban élte le napjait az újabb-sori történelemnek e legendászerű alak-ja, ott ama nép körében, a mely épen szabadságszeretete és független értel-meinél fogva leginkább látszott arra alkalmasnak, hogy köztük a szabadság apostola otthon érezhesse magát.

Ez a derék, nemes és lovagias nemzet maga is bálványként tisztelte egy idegen nemzetnek közéjük szakadt prófétáját. A míg élt, bálványozta me-leg szeretettel környezte, szíves örömmel látta a maga körében, s most hogy meghalt, úgy gyászolja, mintha saját nemzetének nagy fia lett volna.

Ennek a derék nemzetnek van egy uralkodója is. Mindenekben méltó e nemes és tiszteletre érdemes nemzethez. Ő maga is egy férfui de-rekségeiben és emberi kiválóságokban bővelkedő fia hazájának.

Nemes érzésű, szabad gondolko-zásu, lovagias és bátor szellemű férfiú, a kit méltán környez ott a trón ma-gasságában is népének meleg szeretete és törhetlen ragaszkodása.

Király és nemzet büszkéje lehet-nek egymásra.

Valósággal össze vannak forrva a szabadság szeretetben, a polgárjogok és az alkotmányosság tiszteletében s általán mind abban, a mi egy derék nemzet és egy derék király közö-s érdek közösséget és összekötő kapcsot teremthet.

Ez a derék király akkor sem akart a jó, a nemes és a derék csele-kedetek terén hátramaradni, a mikor a népe egy idegen fílisten halála felett a mélyen érzett fájdalom anny-jelével adózik.

Ő maga is részt kér a fájdalom

ból, ő is osztozik nemzete gyászában, ő is kifejezésre jutja részvétét ama-derék férfiú halála felett, a ki egész-életével tanúbizonyságot tett arról, hogy a szabadságszerető népek s a jó ó.

És ez a derék király — bár igen-ok politikai tekintet visszatartotta volna — szíve nemes sugallatát kö-vette s maga is odajárt a Kossu-h ravatala elé, s részvétét átadta a csa-adjának.

Ez a tény méltó egy szabad nem-zet derék uralkodójához.

Ebben a tényben az ő király méltósága és az ő emberi nagysága csak növekedhet. Ebben a tényben egy szabad nemzet szabad szellemű ki-rálya magához méltó elhatározást va-lósított meg.

Mi innen a távolból meleg hálá-val viszonzunk ama derék nemzet-nek és derék királynak igaz rész-vétét, melylyel Kossuth Lajos halála iránt viseltettek.

Ez a részvét szorosabbra fűz-azon viszonyt, mely e két szabadság-szerető nemzet közt létesült.

Ez tudják melyik az a nemzet? Az olasz. És az a derék király? Umberto.

És az a másik király? ...

Ennek a tanácsadói nem tudták, vagy nem akarták vele megértetni, hogy ha ő is úgy cselekszik, mint Umberto, egy nemes emberi tény-t és egy fényes királyi cseleke-detet hajt végre.

A küldöttségek Kossuthéknál.

Tarin, márc. 27.

A Kossuth-háznál ma szakadatlanul je-lentkeztek a küldöttségek. Debrecezn kül-döttség nevében Bakonyi dr. beszélt, kinek Kossuth Ferencz így válaszolt:

— Apám politikai működésének fő-színhelye Debrecezn volt, de nem akarok most politikáról beszélni. Meg vagyok győ-ződe, hogy a nemzet politikai érdekeit nagy befolyása lesz annak, hogy apám sirja Magyarországon lesz.

Nagykőrös és Nagyvárad képviselői után az olasz veteránok, majd a budapesti egyetemi ifjúság következett. Ez utóbbiak-hoz így szólt Kossuth Ferencz:

— Magyarország jövője az ifjúság ke-zében van. Az ifjúság úgy érez, hogy a ha-zája jövőjét nem lehet többé féltetni. Azt a szeretetet, mely önként ide hozta, adják át gyermekeiknek is.

Budapest küldöttsége után a budape-s-ti ügyvédi kamara nevében Györy Elek szólott:

— Mi csak egy csepp vagyunk, de mint a hogy minden cseppen visszatükröz-dik a nap, úgy bennük is a nemzet gyász-a nyilatkozik meg.

Kossuth Ferencz erre a következőket mondta:

— Apám ügyvédsége alatt tanulni is-merete a törvényeket, melyeknek a védelmére-lete egy-ik, fejlődésére pedig másik részét szentelte.

Meg vagyok győződve, hogy apám so-hase volt oly közel a nemzethez, mint a mikor meghalt és hogy kihalt szíve fölött a nemzet hő szíve fog fogadni.

A magyar iparegyesület nevében Thék Endre, Brázy Kálmán és Madary Gábor adtak kifejezést a részvétnék és aztán igen-dizes koszorut tettek a ravatalra.

A képviselőház küldöttsége délután négy-órakor tisztelt meg a gyászoló családnál, mely Kossuth dolgozószobájában fogadta a depu-tációt. Rohonczy G-geon tolmácsolta itt a képviselők részvétét, melyben igaz szívv-el osztozik az egész nemzet.

Erre a beszédre Kossuth Ferencz remek-ékes szöveggel válaszolt:

— Mint pusztuló családunknak első-szültője, én köszönöm meg a család nevében az országgyűlés részvétét. Azt hiszem a rep-riselőház sohasem képviselte hűbben a nemzet érzelmeit mint most, amikor eljött messze földre elhozni a magyar nép kegye-lest, tolmácsolni a magyar nép szeretetét, melynek igazi értelme abban van, hogy a gyászba remény vegyüljön. Mint a hogy a Megváltó feltámadt halálából; úgy a magyar-nép Megváltója már is feltámadott a magyar-halott szeretett hazájába. Milliók kesergő-szíve fog dobogni kiált szíve helyett s mil-liók könnyei fogják mint hullámzó tengert körülölelni a feltámadt halottat.

Ő meghalt, földi lényé eltávozott ebből a nyugalmas házból. Nyugalmasabb helyre, a haza szent földjébe teszi őt a honfökegye-lest, de szelleme átköltözött honfitársai ke-bébe, emléke, odaült a magyar nép tűzhelyé-hez, sirjából hazafiság fog sugárzni és a jövő nemzedékek önzetlen hon-zaralmat fog-nak a sirból meríteni.

Az országgyűlés sokat elsorolt a meg-dicsőültnek ama szolgálataiból, melyeket a hazának tett. Mi a fiai, meghatatlan közön-jük az elismerést. Jól esik vérző szívünknek, hogy atyánk a nemzet halottja és egy nem-zet siratja őt, mint a hon atyját, szolgálatait a történelem valósággal törvénybe ik-tatta már, oly törvénybe, melyhez nem kell szavazás, nem kell jóváhagyás és a melyet visszavonni, megváltoztatni nem lehet. A jö-vő sem törölheti el, a jövő sem változtathatja meg a multat.

Fogadják még egyszer mély köszö-ne-tünket és hódolatunkat.

Kossuth beszéde mély hatást tett a képviselőkre. Sokszor szakították őt felbe helyeslésekkel és sokan sirva fakadtak be-zéde alatt.

Kossuth kétszer megölelte és megcsó-kolta Rohonczyt, azután meleg szavakkal be-mutatta Ruttkayné, Ambrozovicsné és Be-nyovszkynét.

Tisztelgés után testületileg vonultak a templomba, mely előtt óriási tömeg várako-zott. Impozáns jelenet volt, a mikor a kül-döttségek sorban lerakták koszorúikat a ko-porsóra.

Eloszlás után a magyar hírlapírók László Dániel sirjára tettek le koszorút.

A turini temetés.

Turniban tegnap ment végbe a gyász-szertartás. A vendégszerető, magyar nemzet-t tisztelő és becsülő olasz nemzet tegnap-vatt bucsut Magyarország drága halottjától.

A város népe már a kora hajnali órák-ban gyülekezett azokon az utcákon, melye-zen a gyászszertartás után a koporsó utolsó útját tzi a viatos állomásig. — Óriás néptömeg hullámozt fel s alá, mely perc-zől perczre nagyobbodott.

A küldöttségek ezalatt találkozó h-lye-ken gyülekeztek s csoportosan vonultak tu-l a Corso Viktoria Emanuelen mely számukra kijelölve volt. A hatalmas ut mentén a há-zak ablakai és erkélyei gyászjelenetekkel voltak díszítve.

Nyolcz órára beláthatatlan embertömeg verődött össze az utcákon, mely néma csönd-ben állott sorfalat s meghatottsággal nézte a küldöttségek és a notabilitások felvonu-lását.

Egész Turin ott volt, hogy megadja a végtisztességet a „magyar tábornok”-nak, mint Kossuthot általában nevezték. A kö-zönység elepte a templom egész környékét.

Fél kilenccz óra lehetett, mikor a gyász-vendégek felvonulása megkezdődött. Legelő-l jött Brescia város küldöttsége a magyar-or-szági olasz legió hódgójá alatt. A küldöt-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. Március 29.

Kossuth a States-house-ban Bostonban. 1852.

Kossuth ápril. 28-án első látogatását a massachusetts-i kormányzónál tette. Mintán a tanácssterembe a reportereket nem becsá-tották be, a gyűlésben történekről csak ke-vés tudósítás jutott nyilvánosságra.

Bontwell kormányzó rövid beszéddel üdvözölte Kossuthot, de nagyon jellemző a mit mondott. Ugyanis nem csak úgy üdvö-zölte Kossuthot, mint az európai szabadság-képviselőjét és nemzete alkotmányának apos-tolát, hanem mint olyan férfut, kinek töl-rekvei igen fontosak Amerikára nézve is — a kinek missiója tanulságos az Egyesült-Államok népére is.

Kossuth válaszában kiemelte, hogy a kormányzó szavai, arról a helyről, a honnan elhangzottak, új és fontos nyomatékkal bírnak, azon számos nyilatkozat mellett, melyekben ő, mint a nemzeti függetlenség szószólója az Egyesült-Államokban részesült.

Azt szégyenlené igényelni, hogy a mi-kor hazája sérelmeit előadja s annak jogait védelmezi: ezekből valami haszon háromla-nek a boldog és szabad Amerika népére. Ha-nem ha azok az elvek, melyeket hirdetett a saját útján nyilvánosságra hozattak, s azok-ból némi okulást nyert a nép, annak oka az, hogy a szabadságban közösség létezik.

S hogy szükség a szabadság mellett izgadni, hogy a kik azt élvezik, annál inkább meg-becsüljék, s a despotismust gyűlöljék. Végül megköszönte a nagy kiutintást.

A Senatus-gyűlésében a fogadtatás déli-12 órakor történt. A nagy teremhez való feljáratok tele voltak nézőkkel; a karzatot a nők foglalták el. A senatusban Wilson el-nök a következő beszéddel üdvözölte:

„Kormányzó ur! Ez ősi állam sena-tusa az ön látogatását a legnagyobb lelke-sedéssel és örömmel fogadja; és én biz-tosíthatom, hogy az egész tanács érzelmei tolmácsolom e törvényhozó testületben.

A mi államunk tanácsa a legmélyebb rokonszenvét nyilvánítja az Ön elnyomott hazája iránt és ön iránt, ki annak dicső baj-noka és vezetője volt. A massachusetts-i ál-lam tanácsa úgy fogadja Önt a mai napon, mint Magyarországot képviselőjét és szabadsá-gának lelkes apostolát.

A tanács nyilatkozata az ön hazáját a Habsburg ház viselkedését, az orosz czár beavatkozását és önnök, mint hazáját elismert főnökének helyzetét illetőleg és a mi köz-társaságunk kötelessége: a kormány évköny-veiben kifejezést nyertek. — Azt olvashatja mindenki most és a jövő századokban, mint a massachusettsi állam népének érzelmeit.

Az ön lovagias nemzete a független-séget dicső küzdelmeiben elbukott. Magyar-or-szág a hűlen Habsburg ház lábai alatt fekszik, de újból fel fog kelni. A gonosz-ság nem uralkodhatik, az igazság előbb-utóbb diadalra fog jutni.

Ön kezét a massachusettsi állam szívére

tette. S én hiszem, uram, hogy az a szíverő-sen és igazán ver a szabadságért és a hu-mánizmusért.

A massachusettsi tanács abban a re-ményben van, s azt óhajtja, hogy az ön nem-zete minél előbb visszahívja számdatéséből, hogy nemzeti függetlensége és szabadsága megalapításában tanácsával szolgáljon. S mi-után hazájának függetlenségét kivívta, mint a mi Washingtonunk, térhessen vissza a ma-gánéletbe, körülvéve hálás honfitársaitól, boldogítva amaz odaadó, derék nő által, ki önfeláldozásával megnyerte mindnyájunk ro-konszenvét.

Midőn p-dig élete feladatát bevégezte, legyen meg az a nyugodt elégtétele, hogy hű volt mindig szülő hazájához! Hadd lássák szemei, midőn az utolsó pillantást vetik a föld színére, Magyarhon zászlóját békében és szabadságban lengeni! Hadd zengjenek füleibe nemzete hálás elismerésének édes szavai, le-emelkedjék.

Ha csakugyan a szabad Amerika szí- vére tettem a kezem, az ön szavai szeriut, akkor kérem nyujtsanak segélyt az én elti-port és vérző hazám felszabadítására. S ha ezt teszik, úgytűnk eikeről. Bármilyen is az egyes emberek sorsa, az igazság ügyének diadalmasodnia kell.

Ön elnök ur, hazám iránti szolgálatom-jutalmán, szíves volt magas állást kívánni számomra, midőn szabad leszek. Az én vá-gyam nem olyan magas. Én kérem, hogy a szabad Amerika nemes-népének rokonszenve után megérhessem azt a boldogsá- gát, mely a népnek mélyből köszönöm a népnek

szíves jóindulatát, — melylyel fogadott, és nagy hálával fogadva a tanács ama ha-tározatát, — melyre elnök ur hivatkozott. Azok a határozatok az ön derék nemzet-sorsának a kijelentései. Azok magában fog-lalják ösiek azon elveit, melyeknél fogva gyűlölik az elnyomókat, a rokonszenveznek azokkal, kik velők szembe szálnak. Én amaz elvekben azt a megfellebbezhetetlen szellem-et ismerem fel, mely dicsó ő-eiket arra ve-zette, hogy inkább mindent feláldoznak, de meg nem hajolnak; és hogy másfél-század múlva inkább az utolsó harcztot vij-ják, mint sem a zsarnokságnak meghódolja-nak. Én azokban az elvekben azt a pá-ratlan erélyt ismerem fel, a mely győzede-lmet aratott egy egyenlőtlen erővel vívott harcban; és a mely azóta szüntelen műkö-dött, hogy erkölcsi és szellemi valamint anyagi tekintetben is az ön népe óriási magaslatára emelkedjék.

Ha csakugyan a szabad Amerika szí- vére tettem a kezem, az ön szavai szeriut, akkor kérem nyujtsanak segélyt az én elti-port és vérző hazám felszabadítására. S ha ezt teszik, úgytűnk eikeről. Bármilyen is az egyes emberek sorsa, az igazság ügyének diadalmasodnia kell.

Ön elnök ur, hazám iránti szolgálatom-jutalmán, szíves volt magas állást kívánni számomra, midőn szabad leszek. Az én vá-gyam nem olyan magas. Én kérem, hogy a szabad Amerika nemes-népének rokonszenve után megérhessem azt a boldogsá- gát, mely a népnek mélyből köszönöm a népnek

got, hogy hazámat szabadnak láthassam; s hogy magyar né-pem között, családom és barát-aim körében élvezhessem a esendes, magánéleti édes örö-meit. Ez mind, a mit én a magam részéről óhajtok. (Szerény kívánság s ezt sem érhettem meg. K. J.)

Én meg vagyok győződve, hogy Euro-pába való visszatérésem, bizalmat és re-ményt fog önteni, sok mill ó szívre, melyek most Magyarországon aggódva várják egy szabad és boldog nemzet rokonszenvét. Én reménylen, hogy szenvedő és elnyomott hon-fitársaimnak a segítségnyújtás biztosítá-át vi-hetem az önök részéről. S legyenek bizto-sítva egyfelől, hogy az ön hálójuk és bánu-latok soha megszűnni nem fog önök irá-nyába.

Fél egy órakor Kossuthot az állami bizottság elnöke Mr. Hopkins a képviselő-házába vezettén, így szólott: „Elnök ur! Van a szerencsém önnök, és ön által a képviselők hazának, Kossuth Lajost, Magyarország kormányzóját bemutatni.”

A bemutatás ideje alatt a ház tagjai felállottak, s miután helyüket újból elfoglalták, Mr. Banks elnök (spe-akor) a következő-ül üdvözölte:

Uram! a massachusettsi állam népe képviselőinek a nevében, annak törvényhozási-terében a legszívélyesebben üdvözölöm. Az csak ritka időkben történik meg, hogy az egyéni erőnek és tehetség-annnyira felülmóv tegyék az embert, hogy

ség tagjai díszegyenruhában voltak a büszkén, némi fájdalommal követték a gyászba vont magyar lobogót.

Garibaldi katonái következtek a sorban ezután. A garibaldisták festői katonai egyenruhájukban mély hatást keltenek a közönségekben. Csapa öreg emberek már, a kik egykor annyi hősiességgel küzdöttek Garibaldi vezetés alatt az olasz szabadsághért. Lehajtott fővel, a fájdalom kifejezésével arcukon, szótlanul lépdelték a csatákban megfáradt harcológó alatt.

Könybe lábadtak a szemek, mikor ezeket a vén katonákat sirni látták. Búsán mondogatták, a mint odállottak aszámukra kijelölt helyre: „Il generale! Il generale!”

Ezután jöttek az olasz szabadságharcosok, négy hatalmas zászló alatt, mely a szabadságharcosok jelvényeként volt díszítve. Előttekük az olasz zászló, a kik a magyar legióval annak idején együtt harcoltak — a közös ellenség ellen.

Sorra egymásután vonultak fel a munkás-egyletek s egyéb testületek valamennyien gyászt hirdető zászlók alatt.

Fél kilenc van, s máris vagy 300,000 ember tolong az utcákon. Itt van egész Piemont s gyászol a magyarokkal.

A sorok előtt a városi díszőrség, a tűzoltóság és a carabinieri vontak kordont, nehogy a nagy tömeg valamiképp megbontsa a rendet.

Egyszerre a zugó tömeg hirtelen elnémult s csend borult az utcákra: a templomajtó előtt megáll a fényes halottas kocsik. Középkori kosztümbe öltözött hajporos parókás szolgákkal.

Mély ocsúd uralkodik. Az érkezők visszafelé fordított lélekzettel lépnek a templomba. Mély megindulás fog el mindenkit, mikor Kossuth fia, Rutkay, Ambrozevicse, Benyovszky gróf érkeznek meg. Rutkay nem tudja fájdalmát fejezni. Heves zokogásba tör ki, mely mélyen megindítja a jelenlévőket.

A magyar küldöttségek alig férnek a templomba és a kútnálküli száma óriási.

Veress József orsz. képviselő és ev. lelkész tartotta meg szép gyászbeszédét, mely alatt a jelenlévők sírtak.

A két Kossuth fiu egymás vállára borulva zokogott.

Ezután Peyrot lelkész mondta a Mitatánkat és a végen zokogásba veszték el szavai.

Ezután megkezdődött a vasúthoz a gyászmene.

A gyászmene.

A fényes Corsó Vittorio Emánuel beláthatatlan néptömeg lepi el. A járdákon gyászba öltöztetett község áll sorfalat. Egyletek, testületek, küldöttségek mély eszendben várják a halottat. A házak ablakain és erkélyein Turin legelőkelőbb községe foglalt helyet. Mindenütt, a merre a menet haladt, káprázatos gyászpompá tárul elénk. A házak fekete zászlókkal fellobogóva, az idegen konzulátusok épületei előtt az illető államok lobogói felárózkodva vannak eresztve. Minden középületen ott lobog a gyászfátyallal bevont olasz tricolor.

Fél tízenegy órakor indult meg a menet a templomból. Elöl Turin város zenekara, utána a koszorú kocsik, telve Olaszország flórájának legremekesebb termékeivel és Magyarország könnyű áztatott virágjaival. Majd jön Kossuth Lajos koporsója.

A koporsó láttára mindenki levette a lapját. A gyásziinduló zenéjébe belevegyült

a sorfalat képező különféle egyletek dobpergése.

A halottas kocsit a család, mely után a magyar képviselőház, Budapest és Turin, a magyar küldöttségek képviselői haladnak könnyezve, sirva.

A menetet beláthatatlan tömeg követi és kíséri végig a Carlo és Felicie-utcákon végig, melyeket mindentűnt óriási néptömeg tart megállva.

Néhány helyen egy-egy percre megáll a menet, mert még utközben is akadnak részvétmanifesztációk.

Igy ér a menet nagy lassúsággal, de példás renddel az indóház, hatalmas arkádjai alá, hol hatalmas sátor volt elhelyezve. Az óriási fekete drapériák alatt felállították a koporsót, im ultra közel a háza földje felé!...

Turin bucsuja.

A menet elrendezkedett a pályaudvar hatalmas boltzata alatt. A hangulat itt leírhatatlan volt. Mindenkit nemcsak nagyfokú elfogódás, de mély levertség is szállt meg. A magyarok sirva borultak egymásra. Alig, alig tudtak magunkon erőt venni, a mikor Turin város sindacoja, Voli szenátor csengő, messze hallható hangon kezdett beszélni Kossuth Lajosról. Maghatva emlékezett meg Olaszország lelkes polgáráról, kit Magyarország adott neki és kit most Magyarország ismét visszakövetel.

Kossuth Lajos hamvait elviszik köztünk, de emléke itt marad örökké, — fejező be Voli beszédét — és mindenkor lelkesíteni fog szabadságra! Mélyen meghatva adta át a drága hamvakat Márkus polgármesternek, ki francia beszédében köszöntö meg mindazt a figyelmet, miben Turin mindenkor részesítette Magyarországot legjobb fiát. Helfy Ignác pedig olaszul köszöntö Turinnak vendégszeretét és ezzel átvette a drága hamvakat, melyek immár a magyar nemzet kincsévé váltak.

A koporsó átvétele.

Midőn Turin város küldöttsége ünnepélyesen elbucsuozott Kossuth koporsójától, először a magyar képviselőház küldöttsége lépett a koporsó elé. A küldöttség szónoka Rohozzy Gedeon volt, a ki néhány szép mondatban adott kifejezést amaz érzelmeinek, mely a magyar nemzet törvényhozását fogja el Kossuth halála felett. Megemlékezett Kossuth nagy érdemeiről, melyekről hálás nemzete sohasem fog megfeledkezni.

A nemzeti párt nevében hasonlókat mondott Szentiványi Árpád, ki után Bartók Lajos elszavalt a következő órá, mely mély hatást tett mindenkin.

Száműzött, jőj haza, utad szabad már! Koporsó zár be, — nyitva már hazád! Te élő szíve voltál s az maradtál, De mert szeretted: meg nem láthatád. Te oly nagy voltál, hogy hazád kicsiny volt, Hogy befogadjon... tenné már, szegény holt! S jajgatva zug a szél a pusztán, Midőn halva király, az oroszán!

Oh, meddig vártuk, hogy majd fogsz izenni, És nem néltünk kell mennünk, — jössz magad! Te nem jövel s most érted kelle jönni... S mit sem izen népednek ajakad! A népszabadság dörgő ajka atyját, Demostént im csontjait fogjátok. Szarnok halál lehelleni sem enged, Ki milliókba üntél szavaddal lelket!

De nem, szarnok halál, ne félj az égtől, Hogy a szabadság egy hősét megöltél! Barátja voltál... csak a száműzésből Váltad meg, mely önkényt keresve szűnyebb. Mert ő szabadság adott honának, De hona neki nem, legutóbb fiának. Elhagyta hát, szabadsághoz híven, S honához hű — majd földében pihen...

XXVIII.

Landeladron a két napi egymás után következő mulatságtól a kimerültségig ki volt fáradva, bágyadt, álmos, bosszus és bűnbánó volt, mint ha valami oka lett volna magát szegyenleni, és a bál után való reggelén a társaság későn jött le.

Az egyedüli kivétel Farrant Jankó volt. Ő egy frissítő zuhany-fürdőt vett, a norfolk kabátját felöltötte és az alvás eszméjét megvetve, midőn a Julius nap ily fényesen jutott oly korán ment ki a házából, mihelyt az ácsító és álmos szolgálok egy mellék ajtót kinyitott a számára.

Egy jó séta a friss levegőn erősítőbb szer volt az alvásnál — gondolta Jankó. — És most egy jó sétát fog tenni. — A mi a reggelit illeti, bizott a szerencsében, hogy midőn vissza tér, és a többiek és lent lesznek neki is jut valami.

Azonban a „többiek” nem siettek a lejárattalól midőn tízenegy órakor az ezredes a reggeliző szobába lépett, csak három álmosnak látszó férfi talált ottan, a tányérukat és csészéket majd nem érintetlen tartalmával játszadozva; Doktor Macgregor nem volt olyan piros és fényes szemű mint rendesen; de a kávé kanna felett a prezidiál, és olyan ügyesen és gyakorlatlansággal tette azt, mint egy tapasztalt házi asszony; Collingwood ur, ki szintén a szobában napi ünneplésre meghívott vendég volt és a ki megígérte, hogy Landeladronban fog maradni, bágyadtan, halványan és bűnbánóan látszott; — Sir Vakhott Basil az ő fizes begombolozott rendszerességével, olyan kevésbé látszott az ünneplések által megviseltnek lenni, mint ha a rendes tíz órai alvását megszakítás nélkül élvezte volna. — Mind a három ácsított midőn a házi gazdájuk belépett; ő is ácsított a mint leült, és a legénytől azt kérdezte, hogy a ladyk hol vannak.

Ki távol voltál, mégis mindentűnt S mindig jelen, mint Isten s ki se látott, Mint a napot, mely mindenre süt, S mindenkit látva, árszt hőt s világot; S szabadságharcosok örök volt uralmat, S hontalanul sem vesztőd bírodalmad: Most Magyarország magyálit nek, Nem temetés vár: — diadalmenet!

Czézárók élve, nemzethősök halva Tartják meg győzedelmi utjukat, De nem kíséri típottak siralma, Átok, halál nyomukban nem fakad! Koporsó népek ezre kapja vállra, S hullámukon rong e fekete bárka, Mint Nővel s beun szebb jövőnk reménye, A megmentett szabadság drága lénye!

Nagy szellemed hazátlan nem bolyonghat Szállt át az Alpokon s Kárpátokon, Példájáték a többi hódítóknak, Mint egykor Hannibal, Napoleon. Gyászlóvalogó hősök most ragadják A névtelen füstölgőnek atyját. Nyisson utat bérezen földindulás, — E koporsóban a földmádás!

S a nép ujongó menyörgése árad; Hozván haza a szentelt hamvakat: Jaj a lánczoknak jaj a szolgáknak, A merre e koporsó elhalad! Él Kossuth! él eszménye! él öröke! Nem válik szíva hont földben rögge! S magyar szabadság lángjéje szől Még ékebben néma ajkáról!

Itália, ki a számküldöttnek Hont adal élve: holtan ad nekünk! Szép, büszke testvér! hadd bucsuzni tőled, Többet adál neki mint nemzetünk: Mi nekünk nem volt, s mindennél drágább, Vendégszerelmed legdicőbb virágát, A szabadságot! nyíljék virulón Hős honfivér-locsolta partidon!

S csak a koporsót vissztük tőled el mi, Turin, Kossuth városa, csak a gyászt! Dícső emléke itt fog tűndöklöni, Magad megfeszítva haláltan ne lásd! Ide zárándokoltunk, mint szent Mekkába Kik még hisztünk a nép akaratába, S ha int hazátok eljűvünk megint, És újra győnekk együtt fegyverünk!

Im, elbocsátunk most, Kossuth hajója, Koporsó! Menj, s vigy örök életet! Hazád szál, szabadság bujdosója, S mint te, oly tühélen lesz nemzedet! Csapán a szék sir a mit néked adhat; De szent oltára lesz az a magyarnak, Hol térdre hullva fogadással áldoz, Hogy hű lesz hozzád, s a szabad hazához!

A szép versek elhangzása után a függetlenségi és 48-as párt szónoka lépett elő. Bartha Miklósnak talán ez volt legszebb szónoklata, melyet valaha elmondott.

Esetelte Kossuth nagyságát, tényeit, szenvedéseit, ki egymaga vívta ki nemzetének szabadságát, polgárainak egyenlőségét. Ismerette fényes szónoki tehetségét, melylyel nemzetbe annyi reményt és önbizalmat ébrazott. Majd leírta azt az óriási vesztességet, mely Kossuth halálával Magyarországot érte és végül megfogadta, hogy azok, kik életében is legközelebb álltak hozzá, a függetlenségi és 48-as párt, nem fogja elejteni Kossuth nagy elveit.

A gyönyörű szónoklat hatása nagyszerű volt. A ravatal előtt mindenki kezét szorította Barthával, ki után Sturmann György mondott néhány bucsuzót, melyekben fel-említette a Magyarországon most folyamatban levő egyházi politikai mozgalmat is, melyben Kossuth Lajosnak is része volt.

Eddig példás volt a rend, de mikor a beszédek befejeztettek, nem lehetett többé megfékezni az óriási emberáradatot. A kö-

zségség láttára a korlátokat és mindenki igyekezett egy-egy virágot, vagy levelet letépní a legnagyobb magyar emlékére, ki Olaszországban fejezte be dicős életét!

Óriási munkába került a könnyeket visszatartani és igen igen soká tartott, míg a rendet helyre lehetett állítani.

Folyton érkeznek a pályaudvarba polgárok százai, hogy egy utolsó pillantást vessenek annak a koporsójára, ki oly nagy barátja volt Itáliának...

A gyászszerterés után a magyar képviselők és hírlapírók elmentek Viktor Emánuel, Garibaldi és Cavour sírjaihoz, hol egy-egy koszorút tettek le a magyar nemzet nevében.

Csak egy koporsó!

Mig Turin népe ott átrűg-forog az utcákon és mindentűnt rokoaszervezést tette, sekkel fogadják az itt levő magyarokat, babizonyítva, hogy mily élénk részt vesznek gyászukban, addig a vasúti munkások elhelyezik a koporsót egy fekete posztóval bevont vagonba, melyen csak ez a felirat

„feretro” (koporsó)

és egy fehér kereszt jelzi, hogy Kossuth Lajos hamvait tartalmazza magában. E vagonban teszi meg Magyarországot kormányzója az utat hazafelé!

Lukács-Szilágyi-Lobkowitz.

Budapest, márcz. 28.

Lukács Béla a ki m. kir. kereskedelmi miniszter, a vezetése alatt lévő hivatalokhoz a következő körrendeletet boesátotta ki:

„Tudomás és alkalmazkodás végett értesitem ezimel, hogy a Kossuth Lajos elhunytá alkalmából rendezendő gyászszerteréseken vagy ünnepélyeken hatóságoknál, hivataloknál és intézeteknél alkalmazott hivatalnokok sem testületileg, sem egyénenként hivatalosan nem jelenhetnek. A mennyiben egyesek minden hivatalos jelleg elkerülésevel, mint magán-egyének megjelenni óhajtanak, ez szabadságukban hagyandó. Budapest, 1894. március 26. Lukács.”

Értjük, hogy mit jeient az a szabadságukban hagyandó! Magyarra lefordítva azt jelenti, hogy: Jó lesz nem elmenni, mert följegyeztetnek a kondukt-lista teher-lapjára. Érdesebb és fontosabb Szilágyi ukáza a magyar bírói karhoz:

A magy. kir. igazságügyminiszteriumtól. 1136. I. M. E. 894.

Abból a czélből, hogy a magy. kir. igazságügyi hatóságoknál és intézeteknél alkalmazott királyi tisztviselők a Kossuth Lajos elhunytá folytán tartandó gyászszerteréseken vagy gyászünnepélyeken szemben magatartásuk tekintetében tájékozva legyenek, felhívom a kir. törvényszék (járásbíró) vezetőjét, hogy a vezetése alatt álló hatóság vagy intézet alkalmazottjait oly értelemben utasítsa, hogy a temetésnél gyász-szerteréseknél és gyász-ünnepélyeknél testületileg egyáltalában sem másként hivatalosan nem jelenhetnek; a mennyiben egyesek minden hivatalos jelleg elkerülésevel, mint magán-egyének megjelenni óhajtanának, ez szabadságukban álland.

Budapest, 1894. március 26. Szilágyi s. k.

Valemmenyi kir. törvényszék (járásbíró) vezetőjének.

Lobkowitz hadtestparancsnok pedig ezt a rendeletet boesátotta ki.

nyelve sem járhat örökké; tehát, végre Floyd né is elhallgatott, s a zsebkendője mögött zokogott.

— Szavamra mondom Bolda, nagyon sajnálom, hogy ily érzékenyen veszd ezt a dolgot! — mondá ekkor az ezredes. És én igazán nem tudom, hogy miért fordulsz hozzám — annál inkább miután Oszkár azt mondja, hogy téged mindenről értesített a mi tegnapi Estér és ő közte történt. Azt kérdezed, — hogy, tudtam-e róla? Igen, tudtam. Eszter maga mondta el nekem és azon kíváncsisággal fejezte ki, hogy ne tudása veled, míg a bál el nem mulik — attól félve, — hogy az bosszúságot fog az neked okozni.

— Mondhatom, hogy nagyon kiméletes volt! — kiáltá Floyd né a zsebkendője mögött. És kérlek Everárd, mind okot adott a leányod e rendkívüli viselkedéséért!

— Csapán azt, hogy jobbnak látja e viszonyt felbontani és hogy a hiba ő rajta kívül senki sem terhel — válaszolá az ezredes röviden.

— Én az ő viselkedését könnyelműnek és utálatosnak találom! — kiáltá Floyd né. A Latimer ezredes sötét zemei haragosan égtek; szürke bajusza alatt ajkait összezseborította.

— Bolda, arra kérlek, hogy kifejezésidet mérsékelj! — mondá, a legkeményebb hangján. Én azt gondolom, hogy a leányomnak jogában állott egy olyan viszonyt felbontani, a melyről érezte, hogy sem az ő, sem a cousinja boldogságát nem fogja eszközlöni. Nagyon esáladom Oszkárban, ha az ő véleménye nem egyezik meg az enyémel. — Teljesen megegyezik — válaszolá Oszkár. Éreztem, hogy az Eszter határozatát el kell fogadnom; és azt meg is mondtam neki.

(Folyt. köv.)

Cs. és kir. 4 hadtestparancsnokság.

346. elnöki szám.

urnak, Budapest.

Budapest, 1894. március 24.

A tartalékos, nyugalmazott és szolgálaton kívüli állományban levő tiszteknek és díjazottnak tilos a jelenleg végbenéző gyászünnepségeken és körmenetekben egyenruhában megjelenni.

Lobkowitz, s. k. altábornagy.

Mi ennek az értelme? Semmi más, minthogy hivatalosan (vagyis egyenruhában) meg nem jelenhetnek, de mint magánegyeknek megjelenni szabadságukban áll. Lobkowitz tehát ugyanazt akarja a mit Lukács és Szilágyi, vagyis a független bírói kar éppen úgy napiparancsok szerint tartozik megszerezni, mint a k. u. k. Arme tisztjei és gárdistái.

1850. február 15.

Pászthory Endre 1848—49-es nyug. hovádfhadnagynak, az emigráció egyik tagjának szívességéből közöljük alább azt a beszédet, a melylyel Kossuth Lajos 1850. február 14-én Sumlán a török kaszárnya folyócsán a Sumlán maradt magyar emigrációtól elbucsuozott.

Pászthory Endre a ki a bucsuzásán jelen volt, ott feljegyezte Kossuth szavait, melyek után könnyezve bucsuzott el az emigráció tagjaitól.

Ime a beszéd:

„Kedves honfitársaim, édes menekült barátaim! Midőn az ember valamit ér, a fájdalomnak sajátsága az, hogy néma, hogy én sorsomat nem érzem oly igen nehezen, bizonyossága az: hogy szelbátok.

Hazámiai, tisztelt barátim! Engem önközül elvisznek és sejtetem úgy áll, hogy itt működésemet majdnem egészen bevégeztem. De azért ne essenek önközű kétségbe, maradjanak meg önközű a szeplőtelen hazafiságban, míg a nemzet győzni fog és reményemnél erősebb eszen hitem, mert egy nemzet élete el nem vesztet és annak megmentéséhez egy ember élete mit sem tesz.

Két dolog esett nehezemre: egyik, midőn hazám határát léptem át; mert eszen eltávozásom éppen úgy tekintem, mintha hazám határát másodszor lépném át; mert nem a föld: hanem a nemzet teszi a hazát.

Most elvisznek azon élő temetőbe, hol eltemették Rákóczyt és Tökölit, kik előttem a szabadság zászlaját lengették, és az Istennek rendkívüli gondviselése leendő, ha önközű közöl valaki engem még meglát. Önközű még fiatalok, megérhetik a haza szabadságát s ha valakai önközű visszatér a szabad hazába, mondják meg nemzetemnek, hogy poraimat ne hagyja a hazán kívül idegen földben nyugodni. Isen áldja meg önközű!”

Most beteljesedik, a mit Kossuth Lajos 1850. február 15-én óhajtott: porai nem fognak a hazán kívül, idegen földben nyugodni.

Görgey és Kossuth.

Visszavonulva a világtól, alig érintkezve emberekkel, évek óta él Visegrádon egy ember, a ki nevezetesen szereplője volt a szabadságharcoknak.

Ugy hívják, hogy Görgey Arthur.

Nagy ritkán akadna ismerőse, a ki bemenne hozzája. ő maga alig moudul ki a villájából. T. bnyire kertjében dolgoztatva tölti az időt.

E hónap 21-én délfel a magyar sereg egykori fővezére szintén a kertjében rendezgetett egyetmást, mikor egy ismerőse meglátta.

Bement hozzá és megkérdezte tőle:

— Tábornok ur, hallotta-e már a szomorú hírt?

— Miféle hírt? — kérdezte Görgey.

— Kossuth meghalt!

Görgey félre fordult és — azt mondta — könnyet törtölt ki a szeméből.

Aztán bement a lakásába s azóta senki se látta, csak a szolgálja.

Uton.

Zára, márcz. 22.

Az „Aurora” fedélzetén.

Budapest mulatni szerető közönsége, mely a népszínházat és nemzetit szokta rendszeren frekválni ez idők szerint hátlen lett a komoly mulatsághoz és oly tömegesen látogatja az ugynevezett „Somosi mulatót”, hogy utas ember csak nagy protekcióval tud be jutni a vig muzsa e valóban páratlan és díszes csarnokába.

A nagy-mező utca e villammal világított tündérfényű vigszínháza igaz, hogy majdnem 2 millió koronába került, de mint mulató hely díszére válnék minden világ városnak.

Izlés, elegancia, kényelem jellemzik Budapest ez újabb épületét, melyért ezért nem tudunk még sem lelkesedni, mert ha bár a megnyitót előadásán ugyanezek hangoztatva lett a magyar szó, mégis csak a német, ledérség és izléstelenségnek lesz a tanyája.

Se a hazafias érzés, se a moralitás fokozására nem fog szolgálni, hanem a könnyelműség és könnyű vértü életnek lesz hatós istápolója.

(Folyt. köv.)

Magyar szokás, hogy minden nevezetesebb momentumot vig lakomával pecéte-
nek meg. A keletre induló magyar társaság
nem tért ki a virtus elől s indulása előtt
Budapestben a „Pannoniában” az egymással
való ismerkedésért egy fényes bankettet örö-
kített meg, mely után vidám hangulatban
szállt fel a Fiuméba induló gyorsvonatra.

Ünnep hete lévén, a vonat tele volt Ró-
mába siető hívőkkel, s ezenkívül egy csomó
doktorral, kik szintén Rómába tartottak a
nemzeti orvosi kongresszusra, de azért ké-
nyelmesen lehetett utazni egészen Zágrábig,
a hol a magyar konduktorokat többnyire
horvát nemzetiségűek váltották fel, a kik
azonnal éreztették is hazafias érzelmüket,
mert egy-egy kocsiosztályba 6-8 utast szorí-
tottak be.

Az előzékenységek köszönhetőek azt
az érzetnek, hogy egész éjjel nem aludhat-
tunk, de kárpótolva lettünk azon fenékes
látvány által, melyet a hóval borított Karszt-
hegyek nyújtott.

A Bóra, mely rendesen ilyenkor tavasz-
szal dühöngeni szokott, ez alkalommal cse-
nyes volt és a sűrű havazás egészen fehérbe
öltöztette a vonatot mely 6 óra után reggel
szől bokrok és virágok fák között rohogott
be a fiamei pályaudvarba.

Fiume császárt várt, a németek ifju
fejelmét, ki feleségét jött látogatni Abba-
ziába.

A kikötőben horgonyzó hajók mind
diszba öltöztek ez alkalomra és a hivatalos
fogadók lázasan sürögtek a vágányok körül,
a melyeken a német császár vonata megér-
kezendő volt.

A kitűzött időben a fejedelmeknél meg-
szokott pontossággal érkezett meg a 11 ud-
vari wagenből álló császári vonat egyetlen-
egy eviva vagy zsivó elhangzása nélkül a
mi úgy látszik kellemetlenül hatott a csá-
szárra, mert a kocsija ablakából egyszerre
viszavonult s nem mutatta magát.

A kirendelt hivatalosok csak ámulak-
bámultak s oda magyarázták a dolgot, hogy
bizonyára a kellemetlen hideg idő tartotta
vissza a császárt a kiszállástól.

Legyen az ő hitük.
Az egész megérkezés inkább hasonlított
egy temetés menetéhez mint egy hatalmas
császár bevonulásához.

Csak a lakáj serege ünnepeltette ma-
gát, mely vigyorgó lenéző pózával várta az
ablakba az oh nép és a fináncok egész la-
giójának hódolatát.

7.

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed közeledésével az előfi-
zetések megújítására hívjuk fel tisztelt ol-
vasóinkat.

A nagy események és az egész nemzet
mely gyászba nem engedi, hogy hosszasanban
foglaljuk az új évnegyedben közlendő
érdekes közleményeinkkel, — csupán arra kér-
jük olvasóinkat, hogy ujtassák meg pontosan
az előfizetést, nehogy éppen most okozzon
a késedelemzés zavart a kiadó-hivatalb.n.

Előfizetési ár:

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyed évre	4 frt.
Egy hónapra	1 frt 50 kr.

Az „ELLENZÉK”
kiadóhivatala.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, márczius 29.

— **Hantok Kossuth sírjára.** E
hó 21-iki lapunkban indítványozta az „El-
lenzék” hogy Kossuth sírjára az ország kü-
lönböző pontjairól ládával földet vigyenek a
költségekkel. E felhívás visszhangra talált. Az
ország több részében elhatározták, hogy egyes
történelmi jelentőségű helyekről hantokat ha-
znál fel Kossuth sírjához. A rendező bizott-
ság arra kéri mindazokat, akiknek ez a szán-
dékuk, hogy a hantokat ládákban hozsák fel
és minden ládára olvasható betűkkel írják
fel, honnan, mely helyről való. A ládákat
követlenül a Nemzeti Múzeumba kell szál-
lítani, ahol őrzés alá veszik és a Kossuth-
múzeum építészeti felügyelőségének. Gerlóczy
polgármesterrel ma a következő városok és
községek jelentettek be hantokat: Munkács,
Borsai Rákóczi-vár, Monok: Kossuth szü-
lőházából, Pusztaszer, Isaszeg: c. tatáról,
Vas: csatától, Mező-túr: a kun halok-
ból, Szeged, Lugos: annak a háznak az ud-
varáról, amelyben Kossuth menekülésekor az
utolsó éjszakát magyar földön töltötte. Hód-
ász: a bácsi várromokból és a honvéd-sí-
rőről.

— **Kossuth Lajos halála és teme-
tése** miatt a kolozsvári tanintézetekben a ta-
nítás hűfőig szünetel.

— **Az unitárius egyház taná-
csa,** a mint arról minket értesítettek, a Kos-
suth temetésén leendő megjelenésre az egy-

háztanács koszorujának a koporsóra helyezé-
sével a tanács elnökségét, a kolozsbokai
egyházkör gondnokát és a budapesti lelkesít-
bizta meg, mihez képest az egyház képvisé-
letében a temetésén meg fognak jelenni:
Dániel Gábor főgondnok, Nagy Lajos főjegyző,
Szentiványi Gyula köri gondnok és Derssi
Károly budapesti lelkesít.

— **Kossuthné koszorúja.** Az
„Ellenzék” tegnapi számában a napi hírek
közt „Kolozsvári nők koszorúja” címmel a
gyűjtő-bizottság tagjai hiányosan lettek kö-
szölve, melynek kiigazításul még a követ-
kező névsort közöljük: Albach Géza és
leánya Ilona, Czirják Albertné, Geréb Már-
tonné, Grätz Mórné, Koleszár Sándorné, So-
modi Istvánné, Petrány Józsefné, Póhám Ja-
kabné, dr. Váradai Károlyné s utjában több
főrangú hölgy vállalt gyűjtő-íveket.

— **A Kossuth Lajosné** koszorú-
jára, melyet a kolozsvári hölgyek tesznek a
koporsóra, öz. Mohai Károlyné urnó az
„Ellenzék” szerkesztőségéhez 5 frtot küldött.
Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Az erdélyi ev. ref. egyház-
kerületi közgyűlés** ma nyílt meg Ko-
lozsvárt, most, mikor az egész nemzet Ma-
gyarország legnagyobb férfiak ravalatához
siet s a mikor azok is, a kik fent nem le-
hetnek, saját tűzhelyük körül igyekeznek,
hogy kifejezést adjanak a kegyeletnek. A
gyűlést kétszer már elhalasztották. Ép úgy
tehették volna most, harmadszor is. Az el-
halasztást a hazafiai érzés és kegyelet egy-
aránt megkívánták volna. Nem történt meg.
A közgyűlés elnöke, br. Bánffy Dező, kinek
— ha a képviselő-ház az ország igaz kép-
viselője — mint a parlament elnökének Bu-
dapestben lenne a helyen, — miniszterelnöki
kandidátus — s ez sokat megmagyaráz. A
közgyűlésről holnap referálunk.

— **A Kossuth halála** miatt kolozs-
vár minden körében a mely gyászának külső ki-
fejezését is adnak. Kórárdakkal gyászfatyollal
stb. A nők részére „Klenk” női kalapkészítő
ezig igen csinos fekete szalma kalapokat
készít, melyek fekete fatyollal és egy be-
nyom kis nemzeti szín szalaggal vannak dí-
szítve. A szerkesztőségünkben bemutatott
minták egy kiváló csinoságuknál, mint olcsó-
ságuknál fogva ajánlják a gyászkalapokat.
Egy ilyen kalap helyben 80 kr. vidékre do-
bozban küldve 1 frt 16 kr.

— **Sajtóper.** Törvényt tilt ma ismét
a kolozsvári esküdtszék. A sajtó tárgyalására
a Nagyszombatban múlt évi szeptember 8-án
megjelent „Tribuna” 191. számában „Régu-
lus” álnev alatt közlése tett, „Mihály a hő-
” című vers adott okot. A vers írója minden
estre több nemzetiségi gyűlést, mint törté-
nelmi ismeret árul el, mert eok badarsá-
got szedett Mihály vajdáról kádencziára és
sok gyűlöletet a magyar nemzetről. Roppant
cséhl állanak az oláhok nagyjakkal. Nem
találnak cselekvéseikben igaz, lelkesítő jel-
lembeli nagy vonásokat, hazug színekkel
kénytelenek festeni, soha nem volt érenye-
ket nekik tulajdonítani. A mellett „köl-
tői k” nem tudnak kiemelkedni a szolga-
lelkűség amax alantas légköréből, a melyben
azt hiszik, azzal becúlik meg magukat, ha
mást maguknál magasabban állókat sárral
dobálai igyekeznek. A pert a kir. ügyesség
indította meg. Lázár Aurél ügyész
szépen kidolgozott vádbeszédében utalt
arra, hogy az inkriminált közleményben
a „hős” Mihály vajda szemben van állítva
a kigunyolt „magyar lovagiaság”-gal, mely a
védelem nélküli halott föltött” tölti bosszúját.
Ahoz, hogy valaki ilyet mondhatson, ugy-
mond vagy — a lehető legenyhébben szólva
— páratlan naivság vagy oly fanatikus gyű-
lölet által táplált fordításra, hamisításra írá-
nyuló előzetes rossz akarat szükséges, a mi-
lyent másról feltételezni sem tudnánk, s a
milyen táa csak a versírójában lappang. A
versírő azonban a múlt elfordított eseményeit
össze függésbe hozza a jelenet, az utódokat
az ősekkel, s míg a magyart a multból is a
„hő” oláh „gyáva” „kegyetlen” ellenségé-
nek tünteti fel, addig a mai magyarokat
„zsarnokok”-nak „fölfuvalkodott”-nak mon-
dja, a kik ma újból elhizik magukat és ki
nem békített gyűlöletüktől elvakítva, sárral
dobálnak mindent a mi oláh pusztulásnak lett
már okozója, — nem terjedhet ki oda, hogy
bármint büntetlentül lehessen szóval, vagy
nyomtatvány útján terjeszteni nem szabad az
eszmék köztélével fűzött ilyen visszaéléseket
figyelmen kívül hagyni, s a társadalmat az
ilyen kiesapongásokból származó veszélyek-
kel szembea oltalom nélkül hagyni u. mond.
Elrendeli a btk. 172 §-ának 2. bekezdése
büntetni azt, a ki valamely vizsályt, nemze-
tiséget vagy hitfelekezett, a másik ellen,
nyilvánosan gyűlöletre igat. De a törvény,
alkalmazás nélkül csak holt betű az esküd-
tek vannak hivatva annak életet adjanak,
— s miután az incriminált vers nemas-
tisági igazgatás foglalt magában, — az itt
érvényben levő sajtó rendtartás 34. 35.
§§-ai értelmében a büntetésre méltó tartal-
omért felelősek, és a köteles figyelem és
gondoskodás elmulasztása miatt büntetendő
a szerkesztő és kiadó is. A vers közzététele
idején a „Tribuna” szerkesztője Baltes András
kiadója vagy nyomtatója pedig Popa Neca
János volt. Az álnévt szerző felelőssége
vonható nem volt, azért az ügyész kérte az
esküdteket, hogy a büntetés kimondásával
legalább a vádlottakkal szemben szolgáltat-
sának méltó elégtételt a jogrend durva meg-
sértéséért.

Az esküdtszék verdikt kihirdetése után
a törvényszék visszavonulván kihirdette íté-
letét mely szerint Baltes András szer-
kesztőt 4 havi fogságra, Popa Neca János
100 frt pénzbírságra, azonkívül az eljárás
költségét hordozására és a Tribuna contje-

től 300 frt elkobzására ítélték. Az ítélet el-
len Hets dr. védő semmiségi panaszt jelentett.

— **A királyi fővadászmeste-
rének temetése.** Tegnap helyezték, mint
levelezőnk jelenti örök nyugalomra Pausin-
ger József központi erdőrendező Rudolf trón-
örökös egykori fővadászmesterét. Görény-
Szentimre vidéke oly impozáns temetést még
nem látott. A temetést a görényi r. kath.
plébános végezte. Badó Albert min. tanácsos
orsz. főerdőmester képvisletében megjelent
és koszorut tett az elhunyt ravatalára Gyön-
gyósy Béla kir. erdőfelügyelő; a kolozsvári
erdőigazgatóság képvisletében br. Feilitzsch
Arthur erdőig. Mjorovsky Károly erdőmes-
ter, Bodor Jenő erdőrendező jelent meg és
a ravatalra koszorut tettek. A marosvásár-
helyi erdőfelügyelőség Gyöngyösy Béla kir.
erdőfelügyelő és Birtó János alerdőfelügyelő
képviselete, a görényi-szt.-imrei erdőőri szak-
iskola növendékei élőkön Péch Dező erdő-
mesterrel testületileg vonultak ki a gyász-
szertartáshoz. A laposnyi és isztiai erdő-
gondnokság, valamint a herbusi raktárgond-
nokságok tisztjai, s ezek és a mócsári gond-
nokság összes erdőőrei és vadőrei testületileg
jelentek meg. A koporsót az elhunyt csalá-
dja kísérte, kik az ország különböző ré-
széből jelentek meg. A helybeli és vidéki
intelligencia igen nagy része együtt volt a
temetésen, s megjelentek azon még a távo-
labbi községek lakói is. Képviselev volt a
temetésen az E. K. E. Maros-Tordamegye,
valamint Marosvásárhely és Szászrégen vá-
rosa. A koszoruk nagy száma a díszesen fel-
állított ravatalt egészen elborították. A fel-
járó és ravatal helyiségek fekete szövettel
voltak bevonva. Mikor az elhunyt sírba
helyezték, díszőrvést tettek az erdőőri szak-
iskola növendékei, valamint a vadőrök is.
Az impozáns részvét bizonyoságot tett arról,
hogy az elhunyt mennyire népszerű és ked-
velt egyéniség volt minden körben. Nyugod-
jék békével!

— **Bőriparosok figyelmébe.** A
kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tudat-
ja az érdekelt iparosokat, hogy a kereske-
delmi és közoktatási miniszterek a budapesti
technológiai iparmúzeummal kapcsolatosan
egy bőripari kísérleti állomást rendeztek
be; ez állomás célja az érdekelt iparosok
és kereskedőknek alkalmat nyújtani arra,
hogy a bőrgyártáshoz szükséges nyers és se-
gédanyagokat, valamint a kész bőrt hazai
intézetben megvizsgálthassák; azokat a
vagytonyi elemzéseket és műszaki eljárásokat
a melyekkel a bőrgyártás üzeme ellenőriz-
hető, illetve a bőrgyártáshoz használt anya-
gok, kész termékek megvizsgálhatók, maguk
az iparosok is megismerhessék és begyakor-
olhassák. Ezenkívül a nevezett állomás a
nyers anyagok használhatóságára gyártási el-
járások módosítására a gyári üzemben mu-
tatkozó fogyatkozások kipróbálására, ezek
mellőzésére, valamint a bőriparban alkalmat
munkafolyamatokra nézve kísérleteket
végez, bőripar gépek és műhelyi felszerelések
beszerzésére nézve utmutatással és tanácsal
szolgál. Az állomásnak a technológia ipar-
múzeum felügyelő bizottsága által szerkesz-
tett szabályzata a kamara irodájában megte-
kinthető. Végül, hogy a budapesti és bécsi
intézetekben végzett kísérletek és vizsgálat-
ok eredményei közvetlenül összehasonlítha-
tók legyenek, az illető vizsgálatok általában
a fél kíváncsiára bécsi os. és kir. bőripari ki-
sérletező állomáson alkalmazzák módszereket
és eljárásokat fognak végeztetni. Miután
a vizsgálandó anyagok próbavételének és
csomagolásának módja a vizsgálat eredmé-
nyét lényegesen befolyásolhatja, a helyes
próbavételre és a megfelelő csomagolásra ki-
váló gond fordítandó. A vizsgálatok díjgyé-
zéke megtekinthetők a kamara irodájában.

— **Salomon János** kolozsvári nép-
zenekar vezető, volt 48-as honvéd karmester,
ki hosszas betegségből most gyógyult fel.
Vasárnap a főtéren rendezendő gyászdu-
pélyen hegedülni fog.

— **Színház.** Tegnap este Gabányi
„Apócs” című vígjátékában a színtársulat
5 új tagja játszott. Névszerint Goth S. He-
gedűs, Vendrei Ferencz, Tárnoky Gizella és
Kis Kata. Vendrei és Kis Kata azóta csak
izmosodtak művészi erejükben, mióta eltá-
voztak tőlünk a többi új tagok tehetségéről
más alkalommal referálunk.

— **Megvadult ökr.** Heidt Károly
helybeli 51 gy. ezredbeli őrmester 7 éves
leánykáját ifjabb Lászlóczy Samu mérszáros
neki vadult ökre tegnap d. e. 8-9 órákor
reggel földre tapertta. A gyermek egész tes-
tén és szeméin veszedelmes rugás és döfések
látszanak, bár Lászlóczy és bérése az eszmé-
letét veszített leánykát maguk előtt az utcán
látták a földön fekvő, a nyomorékká tett
gyermeknek a megismült anyához történt
szállításra Vatzek nevű kályháznak köztön-
hét, ki ha bár később a színhelyre érve a
gyermeket ölébe vette és anyjához vitte. —
Nem lehet még tudni, hogy a fejvesztett
anya minő orvoslást fog kapni esztélég ökrre
felcséggé tett gyermekeért. De a közönség
nagyon kéri a főkapitány urat, hogy a bi-
kaviadalra Lászlóczyknak adott engedélyét,
mivel veszedelmes vonja vissza, ha pedig
nem adott, Lászlóczy uratam veszedelmes
mutatványáért büntesse meg. (Beküldték.)

— **Kossuth arcképe.** Egy új-
ságíró a napokban megfogatta Parlaghy
Vilma műtermét és ott találta Kossuth La-
jos arcképet, a melyről annak idején Buda-
pesten sokat beszéltek. Ismeretes ugyanis,
hogy ezt az arcképet az 1885-iki országos
kiállítás igazgatósága tulzó lojalitásból nem
fogadta el és fővárosunk közönségének csak
külön kiállításon nyílt alkalma a művész
munkájában gyönyörködhetni. A festmény
már azért is becses lehet reánk nézve, mert
ez az egyetlen arckép a nagy halottnak,
melyhez Kossuth ult. 1884-ben festette a
művész az arcképet, mely Kossuth Lajos

karosszékeben ülve, házi sikkával fején, fe-
keté szalonkabátban ábrázolja. Első pillanat-
ra talán — írta 1892, Revue des deux Mon-
des kritikusa — egy kedélyes nyugalmazotti
hivatalosnak nélnék, — de nyugodt, a mel-
lett erőlyes tartása, élénk tekintete elárulja
a nagy szellemet. A festmény körül látha-
tók Stulbeszki pozoni éresek, Caprivi, Sző-
gyén-Marich László, nagykövét, báró Stun-
un a dugszadag vasgyáros. Kossuth Lajos arcké-
péről elismerőleg írtak a hazai lapok is,
de vedője nem akadt. Remélünk lehet, hogy
most már nem marad soká ez az arckép a
művész műtermében, hanem az illetékes
körök gondoskodni fognak róla, hogy helyet
foglaljon ott, a hol már rég hiányzik, a
Magyar Történelmi Arcképcsarnokban.

— **Esküvő.** Székely László torda-
szentlászlói állami iskolai tanító a napokban
esküdtött örök hűséget Mihályi Irma torda-
szentlászlói m. k. postamesternek. Nagyka-
szoni Mihályi Elek erdőeseti hivatalnok szép
és bájos fiatal hajadon leányának. Az esküvő
az öröm-apa házánál szük családi körben
folyt le. A vőlegény édesanyja ma a negye-
dik fia menyegzőjét ünnepelte, a más három
fia és neje a fiatal pár esküvőjén a nász-
nagyi és nász-asszonyi tisztet töltötték be.
A nyoszolói-lányok és vőfélyek tisztelt a
menyasszony és vőlegény rokoni teljesítet-
ték. Esküvő után vidám lakoma volt, a me-
lyen a menyasszony kereszt-anya Nagy-
Szombathöl Kovácsovic Lajosné és leánya
Malvin is részt vett. Zavartalan boldogságot
a fiatal párnak.

— **Szamosújváriak öröme.** Nagy
az öröm Izraelben, a husvéti bárány meg-
érkezett a Szamosújvárt építendő honvéd hu-
szár kaszárnja képében, a költségelőrányszat
200 ezer forint; azonban nincs ok a nagy
összegetől megijedni, mert a dési megy. kir.
építészeti hivatal újból átdolgozza a terve-
t és remélenni lehet, hogy az Andrási Nán-
dor tervezeti összegéből vagy 20-25 ezer
frtot le fog számítani, remélhetik, hogy őszire
a békőltözködtetést eszközölni lehetne. Ezu-
tán kezdne a gimnázium építéséhez.

— **Kossuth Ferencz mint ve-
zérgazagot.** Nagyváradon, mint tudósít-
ónk telegráfja, a New-York biztosító tár-
saság új vezérigazgatóját szándékozik már
közelebb felállítani, melynek ügyköre Erdélyre
és a dél-magyarországi megyékre terjedne
ki. A fényesen dotált igazgatói állást Kos-
suth Ferencznek ajánlják fel. A hír az egész
városban rendkívüli örömet keltett, a nagy-
váradiak most igen reménykednek abban,
hogy Kossuth Lajos elsőszülött fia az ő vá-
rosukban telepszik meg nagynevű édes atyja
temetésé után.

— **Köröző levél Kossuth La-
josról.** Egy bécsi kereskedő birtokában
van 1849-ből az a nyomozó levél, amelyet
az akkori kormány Kossuth ellen kiadott. A
nevezetes okmány így hangzik: Kossuth La-
jos személyleírása. Kora: 45 éves, születési
helye: Jászperint, állapota: nős, vallása: aka-
tolikus, beszélt: németül, magyarul, latinul,
tótul, franciául, foglalkozása: ügyvéd és bir-
lapíró, utóbb a honvédelmi bizottmány el-
nöke, növése: közepes, karcsu, arca: göm-
bölű, eléggé telt, arcaine: barna, homloka:
magas, nyit, haja: fekete, szemei: kékek,
kidülődő, szempillái: nagyok és feketék,
orra: tompa, szája: kicsiny, száj formájú,
fogai: épek, ajka: gömbölű, fekete szakkal
és bajusz. Ruházata nem ismeretes, de leg-
inkább spakát szeret viselni. Magatartása
kellemes és behízelgő.

— **Két Romeo és egy Julia.**
Gyöngy tolmacegyi községben, mint leve-
lezőnk írja, véres szerelmi dráma zavarta meg
a husvéti ünnepeket. Zirkel Kristina szo-
gólélanynak két kedvese is volt: Stosz János
és Harterstein Konrad. A két legény egy-
forma k. tartással udvarolt a leánynak, a ki
azonban mindkettőt elutasította. Stosz há-
romszor is megkérte a leány kezét, de a
leány mindig kikoszorázta. Szcabaton a fel-
támadáskor Stosz még egy próbát tett, újra
megkérte a leány kezét, a ki most már haj-
landó is volt a legény felesége lenni. Ezt
megtudta a másik legény s mikor vetély-
társát a leány szobájából kijönni látta, úgy
vágta föbe baltával, hogy rögtön meghalt.
A gyilkost a csendőrség elfogta.

— **A katonaság készenlétben.**
Csak most ért-szólhat arról, hogy Lobkowitz
hercege hadtestparancsnok mily sokat vár-
a véres nagypénteki naptól. Az egész hely-
örségnek három napon keresztül csak ruhát
ban volt szabad lefeküdni. Az őrszáz zené-
szek az ezsdakod dobosait és trombitásait
pukával látják el. Az Újépület és az angyal-
földi tüzérlaktanyákban az egész 4. sz. tő-
z. ezred készenlétben volt. A fedett ágyu-
színekből az összes ttegeket az udvarra von-
ták s valamennyit megöltözték, egyelőre vak-
títással. A lovak felkantározva várták az
indulást. A legénység között huszárkabá-
lyokat osztottak ki. Szóval hadi lábra áll-
ították az egész helyőrséget, mintha forrad-
alomtól félték volna. Vasárnap ismét ilyen
váru hűhöt fognak csapni a kaszárnák ud-
varán. Nem lesz rájuk szükség, ne féljenek!
Kecskömtről írják, hogy ott negy riadalmat
okozott nagypénteken a huszárság éjjeli alár-
mizása. A vasúti állomáson nem volt elég
kocsi s Szegedről táviratilag r. nd. ltek meg
94 kocsi. Gyorsvonat hozta fel aztán a Kec-
skömét és Czeplédén állomásozó huszársá-
got, melyet három napra láttak el a lovak
számára szükséges zabból és szénával. Szé-
kefahérvárról vágatva jött Budapestre a
10-iki, Frigyes császár nevét viselő huszá-
ezred. A vidékről b. rendelt katonaság a Ká-
rolykaszárnnyában, Újépületben és a Valeró-
laktanyában van elhelyezve, s ápril 3-ig ma-
ra a fővárosban.

— **A Dowe páncélja.** Dowe Hen-

rik, a híres mannheimi szabó golyóálló pánc-
ozóljáról beszéltek most ismét katonakörök-
ben. Dowe — a mint már meg. r. uk — nagy
közönség előtt akarta bebizonyítani, hogy a
a páncélja csakugyan megfelel a követelmé-
nyeknek. De nem nagy hittel talált az expé-
rimentum, mert Dowe eredetileg úgy tervezte
hogy magára ölti a páncélt és magára lövet.
Ezt a szándékát azonban megváltoztatta a
rendőrség, a mely féltette a szabó életét.

— **Botot! ... nem korbácsot**
azon magyar faló oláhnak, ki Hátszeg vá-
rosán Olteaúna Pál (oláhosan Pádelu) névre
hallgat, mert ez a jeles, emberi alakban fe-
lejtett szőrn azon alkalomtól, hogy a nagy
hontalan Kossuth Lajos elhunytával a hát-
szegi hazafias polgári kör kegyelete és tiszté-
letén k egy fekete zászló kitűzésével akart
szerény kifejezést adni kijelentette, hogy ezt
mint a gör. kath. egyház gondnok a így
azon háznak, melyben a kör el van helyezve
— felügyelője nem engedi meg a ha meg
is megtörténne úgy a lakást azonnal fel-
mondja. Különbön ez magyar faló vad oláh
— tanító a „kegyuri terhek” alapján hiszik
a magyarok szírián. Bontesou Mihály ügy-
véd már ennél hígadtabb, okosabb, mert az
Olteaúna ostoba nyakasskodását egy szóval
megdöntötte s most anyhe szellő lengeti a
kör helyiségében a fájdalmas csapást igazsá-
érző szívek kegyeletét tolmácsoló fekete
zászlót. (y-s.)

— **E többé nem szokatlan**
uten. Ma hajnalban Kópaum Imre a
Schliek-féle gyár egyik gépésze, az akadé-
mia-utczában meglötte magát. Mire a men-
tők megérkeztek, már halva volt. A fiatal
embert boldogtalan szerelem vitte a végze-
tes lépésre. Ezelőtt két hónappal a kishíde-
tések útján megismerkedett Kiss Erzsébet-
tel, egy budapesti iparosnak a leányával, a
ki iránt leküzdhetetlen szerelem támadt benne.
A leány kacsérkodott a fiatal emberrel,
a ki azzal fenyegetőzött, hogy agyonlövi
magát.

— „Gyáva vagy te ahhoz” — mond-
a neki a leány.

Erre aztán a legény szíven lötte ma-
gát. A leány, mikor a dolgot meg tudta, ki-
ment az álló-úti morguba és sírva borult
a holttestre. Azóta nyoma veszett, szülei at-
tól tartanak, hogy a Dunába ölte magát.

Déli jég és viszontbiztosító társaság Trisletben.

Ezen a cs. k. szab. Adria biztosító társulat védő-
sége alatt megalakult társaság első üléstét igen
kedvező eredménnyel zárta le. A díjbevételek a jé-
biztosítási üzletben, mely az Adria biztosító társulat
altal vizsábiztosítás után ruhazottat reá, 2864,684
koronára ragtak. A biztosított összeg 88,663,609 koronát
tett. A kifizetett károk 1,848,980 koronába kerültek.
Az alapítási és szervezési költségek teljesen leirat-
as és habár az értékpapírok és valuták árverészeteg 64,406
koronát abszorbeált, mindazonáltal lehetséges volt a
tőke és tartalékalapok 60180 koronával való alap-
szabály szeri gyarapításán kívül még 625,000 koronát
tartalékba helyezni. Az ezután fennmaradó összegből
144,000 korona esztalékra fordították (60%), és 7848
korona új számlára átvitetik. A déli jég és viszontbiz-
tosító társaság, mely a jébiztosítási üzletet az évtől
kezdve az Adria biztosító társulat helyett, közvetlenül,
de ennek közegét által fogja folytatni, 2,400,000 koro-
nával teljesen behatézott alapítókán kívül, még 685, 80
korona tartalékkal, tehát 3,085,180 koronát tevő biz-
tosítási alappal rendelkezik, mely a részletes kimutatás
szerint pénzügyi tevékeni kamatoztatva van elhelyezve.
Tudvalevőleg az Adria biztosító társulat magyarországi
osztályának intézője Bárd Podmaniczky Frigyes, a déli
jég és viszontbiztosító társaság magyarországi osztálya
intézője is kinevezettett.

— **A „Magyar tősdél közlöny**
bankháza” (váci utca 18. a, Belvárosi ta-
kerékp. részvényeiről, egy prospektusában ki-
merítő és maglópó részleteket közöl és
utal ama kiváló jövőbeni előnyökre vala-
mint emelkőd jövődelmesre, melyekkel
ezen papir mostani vétele nyújt. Nevezett
bankcég a vételnél még számos előnyt is
eszközölhet ki.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Crispi a magyar képviselőkhöz.

Budapest, márcz. 29.

Crispi olasz miniszterelnök Helffy Ig-
nác kezéhez a következő sürgőnyt küldötte
Turinba:

